

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І
СПОРТУ УКРАЇНИ**

**ІННОВАЦІЙНІ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У
ФІЗИЧНІЙ КУЛЬТУРІ, СПОРТІ, ФІЗИЧНІЙ ТЕРАПІЇ ТА
ЕРГОТЕРАПІЇ**

**Матеріали
VI Всеукраїнської електронної науково-практичної
конференції з міжнародною участю**

31 травня 2023 р.

Київ, Україна

НАПРЯМ 3. ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В АДАПТИВНОМУ ФІЗИЧНОМУ ВИХОВАННІ ТА СПОРТІ

<i>Білик С.І., Рожкова Т.А. Роль спортивних танців у корекції психологічного та фізичного стану осіб з вадами зору</i>	47
<i>Зеленська М.В., Шолох І.О. Інноваційні технології у виготовленні інвалідних візків для спортсменів</i>	50
<i>Крушинська Н.М., Козут І.О. Вплив занять бігом на прояв агресивності в учасників бойових дій</i>	51
<i>Неклюдов Є.Ю., Кузнєцова Л.І. Вплив ігрової діяльності на учнів молодшого шкільного віку із розладами аутичного спектру в процесі адаптивного фізичного виховання</i>	53

НАПРЯМ 4. ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ФІЗИЧНІЙ ТЕРАПІЇ, ЕРГОТЕРАПІЇ ТА СПОРТИВНІЙ МЕДИЦИНІ

<i>Арнаутова Л.В., Петровська Т.В., Федорчук С.В. Реакція на рухомий об'єкт та стратегії подолання стресу у кваліфікованих гандболісток</i>	55
<i>Гордашевський О.В. Сучасні реабілітаційні технології осіб з розсіяним склерозом та можливості їх дистанційного застосування в умовах пандемії COVID-19</i>	57
<i>Колосова О.В., Федорчук С.В., Козут І.О., Крушинська Н.М., Прима І.І. Кореляційні зв'язки амплітудно-швидкісних показників проведення нервового імпульсу та точності реакції на рухомий об'єкт у легкоатлетів-аматорів, учасників бойових дій</i>	59
<i>Остапенко О.А. Загартування характеру учнів через активне заняття туристичною діяльністю</i>	61
<i>Правда О.І., Федорчук С.В., Шинкарук О.А. Оцінка стану психофізіологічних функцій операторів БПЛА: розробка протоколу дослідження</i>	62
<i>Романюк В. Л., Федорчук С. В., Лисенко О. М. Темперамент людини та ефективність ерготерапії: психофізіологічні аспекти</i>	64

НАПРЯМ 5. СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

<i>Бишевець Н.Г., Сергієнко К.М., Синіговець І.В. Адаптація здобувачів вищої освіти до несприятливих умов життєдіяльності засобами рухової активності</i>	66
<i>Вишневецька В.П. Особливості використання технології перевернутого навчання в освітньому процесі студентів фізичної культури і спорту</i>	68
<i>Прокоф'єв Є.Г. Проведення семінарського заняття з магістрами фізичної культури і спорту - on-line</i>	69
<i>Чекман А.І., Митько А.О., Нагорна В.О. Сучасні проблеми тренерсько-викладацької діяльності в дитячо-юнацькій спортивній школі</i>	72

НАПРЯМ 6. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ КІБЕРСПОРТУ

<i>Андрєєв К.І. Проблема поширеності комп'ютерної залежності серед підлітків та шляхи її розв'язання</i>	74
<i>Анохін Е.В., Бондар М.С. Зовнішні чинники, що впливають на змагальну діяльність в кіберспорті (на прикладі аналізу призового фонду)</i>	75
<i>Альошина А.І., Бишевець Г.А. Дослідження рівня популярності провідних кіберспортсменів</i>	78

2. Дольнікова Л. Професійна педагогіка : навч. посіб. / Любов Дольнікова – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2021. – С. 225.

3. Пехота О.М. Підготовка майбутнього вчителя до впровадження педагогічних технологій : навч. посіб. / О.М. Пехота, В.Д. Будак, А.М. Старевата ін. ; за ред. І.А. Зязюна, О.М. Пехоти. – К. А.С.К., 2003. – С. 104.

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ТРЕНЕРСЬКО-ВИКЛАДАЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ДИТЯЧО-ЮНАЦЬКІЙ СПОРТИВНІЙ ШКОЛІ

Чекман А.І., Митько А.О., Нагорна В.О.

Національний університет фізичного виховання і спорту України, м. Київ

Актуальність. Вивчаючи сучасні тенденції розвитку та функціонування дитячо-юнацьких спортивних шкіл, слід зазначити, що ці заклади працюють відповідно до «Закону про позашкільну освіту», «Положення про Дитячо-юнацькі спортивні школи» та наказів Міністерства молоді та спорту України [2]. Таким чином, державні органи управління визначають плани з успішності, які тренери-викладачі мають виконувати за стандартами наповнюваності навчально-тренувальних груп. Хоча, в статутах спортивних шкіл основною метою діяльності тренера-викладача зазначається: "...гармонійний розвиток, повноцінне оздоровлення, змістовний відпочинок і дозвілля дітей та молоді, самореалізації, набуття навичок здорового способу життя та підготовки спортивного резерву для збірних команд України...". Та чи є дійсним виконання зазначеної мети на практиці?

Метою роботи є здійснення аналізу сучасних проблем тренерсько-викладацької діяльності в дитячо-юнацьких спортивних школах.

Результати дослідження. Суттєві зміни у діяльність спортивних шкіл України внесла війна. Зруйновані тренувальні бази, понівечені життя, серед загиблих є тренери, вихованці спортивних шкіл. Звісно такі трагічні наслідки мають глобальний негативний вплив на роботу спортивних шкіл. Конкретним прикладом є зниження кількісних показників як самих ДЮСШ, так і безпосередньо учасників масового спортивного руху. Так, станом на кінець 2021 року в нашій країні офіційно працювало 1238 ДЮСШ, а на кінець 2022 року вже на 171 спортивну школу менше (Таблиця 1) [3].

Таблиця 1

Зведені дані про роботу дитячо-юнацьких спортивних шкіл за 2021-2022 роки

	Кількість спортивних шкіл, од		
	усього	у тому числі	
		ДЮСШ	СДЮСШОР
Організації, установи, у підпорядкуванні яких перебувають школи, відділення з видів спорту, усього в 2021 році	1238	1115	123
Організації, установи, у підпорядкуванні яких перебувають школи, відділення з видів спорту, усього в 2022 році	1 067	943	124

Але до основних проблем сучасної тренерської діяльності відноситься не тільки зниження кількості фахівців: 14901 тренер-викладач працював у 2022 році, тоді як у 2021 році - 18 189 особи [3]. Контент-аналіз документообігу тренерів-викладачів у спортивних школах дозволив визначити основні теми звітних документів: комплектація навчальних груп; організація тренувального процесу; організація підготовки та участі в змаганнях; організація

Матеріали VI Всеукраїнської електронної науково-практичної конференції з міжнародною участю Інноваційні та інформаційні технології у фізичній культурі, спорті, фізичній терапії та ерготерапії, 31 травня 2023 року

матеріально-технічного забезпечення [1]. У складний час війни пріоритетними завданнями ДЮСШ є - позитивний вплив на фізичне та ментальне здоров'я вихованців. До переліку необхідних для ведення обліку навчально-тренувальної та змагальної діяльності жодного документу або звіту тренера-викладача щодо виконання перших пунктів мети зазначеної у статутах спортивних шкіл про «гармонійний розвиток, повноцінне оздоровлення, змістовний відпочинок і дозвілля дітей та молоді».

Втома, яка є наслідком взаємодії фізичної роботи, зовнішніх негативних впливів на психофізіологічний стан та деяких хронічних захворювань, погіршує функціональний стан вихованців спортивних шкіл.

Таким чином, стратегії збереження або покращення функціонального стану повинні враховувати системну функцію на додаток до тренування м'язів. Фізична активність вважається однією з основних стратегій протидії фізичним порушенням, пов'язаним зі втомою, фізичною та психічною слабкістю.

Зростає кількість доказів про користь фізичних вправ і мультимодального втручання для функціонального стану юних спортсменів. Відомо, що форсування фізичних навантажень може мати негативний вплив на всі системи: скелетні м'язи, дихальну систему, серцево-судинну систему, ендокринну систему, обміну речовин

Тому, регулюючи фізичні вправи для покращення психо-функціонального стану вихованців ДЮСШ, тренер-викладач повинен враховувати наступні пункти: фізичні вправи, як основні змінні в тренуванні, необхідно комбінувати (тривалість, тип, інтенсивність і частота) залежно від віку вихованців. Наприклад, для вихованців груп початкової підготовки доцільно змінювати вправи кожні 7-10 хвилин. Рекомендується на етапі початкової підготовки щонайменше 30 хвилин на тиждень аеробних тренувань середньої інтенсивності в різних елементах рухових ігор та естафет. Вправи з силової підготовки в групах початкової підготовки повинні використовуватися як елементи загальної фізичної підготовки. Вправи на гнучкість необхідно включати в розминку, а статичну розтяжку можна зробити в кінці навчально-тренувального заняття. Вправи на координацію та рівновагу мають бути в змісті кожного навчально-тренувального заняття.

Висновки. Сучасний тренер-викладач дитячо-юнацької спортивної школи виконує дидактичні, експресивні, перцептивні, конструктивні, комунікативні та організаторські функції, що передбачені Положенням про ДЮСШ. При цьому, перед тренером-викладачем, при роботі з вихованцями на етапі початкової підготовки, стоять підвищені вимоги щодо впровадження сучасних методик, новітніх розробок та мотиваційних програм для здійснення завдань гармонійного розвитку, повноцінного оздоровлення, змістовного відпочинку і дозвілля дітей. Крім того, нові завдання виникають на тлі сучасних соціально-політичних проблем в Україні.

1. Чекман А., Назаренко Л., Нагорна В. Характеристика тренерської діяльності в площині розвитку сучасного волейболу. Фізична культура і спорт: досвід та перспективи: матер. IV Міжнар. наук.-практ. конференції (6-7 квітня 2023 р., м.Чернівці) / за ред. Я. Б. Зорія. – Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2023. – С 55-57.

2. Положення про ДЮСШ. Електронне посилання: <https://www.kmu.gov.ua/npas/170897113>
Зведений звіт про діяльність дитячо-юнацьких спортивних шкіл (спеціалізованих дитячо-юнацьких спортивних шкіл олімпійського резерву) за 2021-2022 роки. Електронне посилання: <https://mms.gov.ua/sport/dityacho-yunackij-ta-rezervnij-sport/dityacho-yunacki-sportivni-shkoli/zviti-po-dyussh>